

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-4/23/792-1995-1

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Virve Lans
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	14.08.2023 Tallinnas Tartu Ülikool (74001073) e-posti aadress: info@ut.ee
Ettekirjutuse adressaadid – isikuandmete töötledjad	Pere Sihtkapital Sihtasutus (90014626) e-posti aadress: pere@peresihtkapital.ee RAIT Faktum & Ariko OÜ (10892011) e-posti aadress: info@raitgroup.com

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 2 punkti f, artikli 5 lõike 5 lõike 1 punkti a, artikli 6 lõike 1 alusel teen täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Tartu Ülikoolil, Pere Sihtkapital SA-l ja RAIT Faktum & Ariko OÜ-l piirata „Lastetute perede uuringu“ raames saadud isikuandmete töötlemine ja keelata selliste isikuandmete edasine töötlemine kuni ettekirjutuse adressaadiks olevate isikute suhtes alustatud järelevalvemenetluse lõpuni;
2. juhul, kui Tartu Ülikooli ja Pere Sihtkapitali SA vahel sõlmitud lepingule tuginedes koguti ka teiste uuringute jaoks isikuandmeid, siis laieneb töötlemiskeeld ka nendele isikuandmetele kuni järelevalvemenetluse lõpuni;
3. määrان ettekirjutuse täitmise tähtajaks 15.08.2023;
4. samaks kuupäevaks tuleb teavitada Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmisest.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas valet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, on Andmekaitse Inspektsioonil õigus

määrata ettekirjutuse igale adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

sunniraha 10 000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTIKALISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioon sai augusti alguses vihje võimaliku andmekaitsealaste nõuete rikkumiste kohta seoses Pere Sihtkapital SA (edaspidi ka SA) korraldatud „Lastetute perede uuringuga“. RAIT Faktum & Ariko OÜ oli saatnud SA korraldusel inimestele nimetatud uuringute kutseid.

Pere Sihtkapital SA on saanud rahvastikuregistrist valimisse kuuluvate inimeste kontaktandmed (e-post, telefoni number ja isikukood). Siseministeeriumile esitatud inimeste kontaktandmete saamise taotlusel oli uuringu tellijaks Tartu Ülikool. Andmekaitse Inspeksioonile teadaolevalt on Siseministeerium Pere Sihtkapital SA-le väljastanud inimeste kontaktandmeid „Lastetute perede uuringu“ läbi viimiseks.

RAIT Faktum & Ariko OÜ poolt andmesubjektidele saadetud uuringukutses on kirjas, et ettevõtte viib läbi uuringu Pere Sihtkapital SA tellimusel. Uuring viiakse läbi nõusoleku alusel, kontaktandmed on saadud rahvastikuregistrist.

Inspeksiooni valduses on ka kuvatõmmised küsimustikust, kust nähtub küsimuste ulatus ja iseloom.

11.08.2023 tuvastas Andmekaitse Inspeksioon, et Pere Sihtkapital SA on esitanud Tartu Ülikooli inimuuringute eetikakomiteele uuringu eetilise hindamise taotluse, kuid eetikakomitee kooskõlastust ei olnud.

11.08.2023 võttis Andmekaitse Inspeksioon ühendust ka Tartu Ülikooliga täpsustamaks asjaolusid.

Tartu Ülikool on meedias teavitanud, et Tartu Ülikooli dekaan Raul Eamets sõlmis Pere Sihtkapital SA-ga Tartu Ülikooli nimel lepingu ületades oma volitusi.

Ettekirjutuse tegemise hetkeks on Tartu Ülikool esitanud Andmekaitse Inspeksioonile rikkumisteate, mille kohaselt Raul Eamets ületas Tartu Ülikooli nimel SA-ga lepingut sõlmides oma volitusi.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. IKÜM artikli 4 punkti 1 kohaselt on isikuandmed igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal.

IKÜM artikkel 4 punkti 2 kohaselt on isikuandmete töötlemiseks isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, sh nende levitamine või muul moel kättesaadavaks tegemise teel

avalikustamine.

Kõnealusel juhul töödeldakse uuringu käigus isikuandmeid (e-post, telefoni number, isikukood), kuivõrd nende andmete põhjal on võimalik isik tuvastada.

2. IKÜM artikkel 5 lõige 1 punkti a järgi tuleb isikuandmete töötlemisel tagada, et töötlemine on seaduslik, õiglane ja läbipaistev.
3. IKÜM artikkel 6 lõike 1 kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik, kui see vastab ühele lõike 1 punktides a kuni f toodud tingimustele.

IKÜM artikkel 6 lg 1 punktides a-e sätestatud aluste korral põhineb andmetöötluste seaduslikkus andmesubjekti nõusolekul, lepingulistel korraldustel, seadusjärgsel kohustusel või muul konkreetselt õigusaktis määratletud põhjustel.

Ettekirjutuse resolutsioonis nimetatud uuringute puhul on kahtlus, kas ja milline õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks esineb.

4. Isikuandmete töötlemisel tuleb tagada, et töötlemine on andmesubjektile läbipaistev (IKÜM art 5 lg 1 punkt a). Läbipaistvuse põhimõtte eeldab, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave on andmesubjektile lihtsalt kättesaadav, arusaadav ning selgelt sõnastatud. See puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist, et tagada õiglane ja läbipaistev töötlemine. Antud juhul tuleb inimeste teavitamisel lähtuda IKÜM artiklitest 12 – 14.

„Lastetute perede uuringu“ kutses on viide (lingina), kus on võimalik tutvuda täiendavalt isikuandmete töötlemisega seotud õigustega. Nimetatud link viib Pere Sihtkapitali SA kodulehel avaldatud „Privaatsuspoliitika“ juurde, kuid need on üldised Pere Sihtkapital SA tingimused, kust ei selgu, kuidas töödeldakse isikuandmeid selle konkreetse uuringu raames.

5. IKÜM-i kohane nõusolek isikuandmete töötlemisele peab vastama IKÜM art 7 nõuetele. IKÜM art 4 punkti 11 kohaselt peab nõusolek olema vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega andmesubjekt kas avalduse vormis või selge nõusoleku väljendava tegevusega nõustub tema kohta käivate isikuandmete töötlemisega.

Kuivõrd antud hetkel ei ole selge, kas Tartu Ülikoolil, Pere Sihtkapital SA ja RAIT Faktum & Ariko OÜ-l on õiguslik alus rahvastikuregistrist saadud isikuandmete töötlemiseks, on ettekirjutuse tegemine vajalik ja vältimatu ning võttes arvesse riivet uuringu valimisse jäänud isikute eraelule ka proportsionaalne.

Ühtlasi teavitan, et alustame asjaolude täpsemaks väljaselgitamiseks järelevalvemenetlust Tartu Ülikooli, Pere Sihtkapital SA ja RAIT Faktum & Ariko OÜ osas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Virve Lans
jurist
peadirektori volitusel